

Pracovní setkání

Vybrané aspekty správního řízení v rámci výkonu SPO

Projekt "PODPORA SOCIÁLNĚ-PRÁVNÍ OCHRANY DĚTÍ NA KRÚ JMK III"

Projekt je zaměřen na rozvoj a rozšiřování systémů v oblasti SPO v JMK, a to zejména se zaměřením na oblast NRP. Vzdělávání se bude zaměřovat na pracovníky orgánu OSPOD KrÚ JMK a bude rozšířeno i na pracovníky OSPOD v JMK. V neposlední řadě bude v rámci projektu pokračováno v prohloubení odborné spolupráce se subjekty zabývajícími se agendou SPO na území JMK.

Postavení KrÚ JMK vůči ÚMČ

- KrÚ JMK je metodickým orgánem pro ÚMČ, ale nadřízeným správním orgánem, tj. zejména odvolacím a kontrolním orgánem je ve vztahu k ÚMČ pouze Magistrát města Brna.
- KrÚ JMK je povinen poskytovat odbornou a metodickou pomoc (§ 67 odst. 1 písm. c) zákona o krajích, i § 61 odst. 3 zákona o obcích).

Správní řád pro oblast SPO

Při jiných úkonech OSPOD, než je vedení správního řízení, se obdobně použijí zejména následující ustanovení části druhé SŘ:

- §14 –Vyloučení úřední osoby z projednávání věci
- §16 –Jednací jazyk
- §19 až §26 –Úprava doručování
- §33 až §35 –Zastoupení na základě plné moci
- §37 –Podání
- §40 –Počítání času

Správní rozhodnutí dle § 12 zákona o SPO

- Věcná příslušnost – ORP
- Místní příslušnost – podle místa trvalého pobytu dítěte
- Zahájení řízení – výlučně z moci úřední
- Povinné osoby – rodiče nebo jiné osoby odpovědné za výchovu

3 skutkové podstaty pro uložení povinnosti využít odbornou poradenskou pomoc, pokud rodiče

- a) *nezajistili dítěti odbornou poradenskou pomoc, ačkoliv dítě takovou pomoc nezbytně potřebuje a obecní úřad obce s rozšířenou působností takovou pomoc předtím doporučil,*
- b) *nejsou schopni řešit problémy spojené s výchovou dítěte bez odborné poradenské pomoci, zejména při sporech o úpravě výchovy dítěte nebo úpravě styku s dítětem,*
- c) *nevyužili možnosti odborné poradenské pomoci potřebné k překonání problémů rodiny a k odvrácení umístění dítěte do náhradní péče nebo nedbali na doporučení spolupracovat s pověřenými osobami, poskytovateli odborných poradenských služeb nebo mediátorem.*

Správní rozhodnutí podle § 12 zákona o SPO

Povinné náležitosti oznámení o zahájení správního řízení z moci úřední podle § 46 odst. 1 SR, tj.

- *označení správního orgánu,*
- *vymezení předmětu řízení,*
- *jméno, příjmení, funkce nebo služební číslo a podpis oprávněné úřední osoby.*

Zahájení správního řízení z moci úřední lze účastníkům oznámit

- **písemným oznámením nebo ústním prohlášením, oznámení o zahájení řízení lze spojit i s jiným úkonem, např. § 36 odst. 3 SR**

Řízení z moci úřední je zahájeno dnem, kdy bylo oznámeno zahájení řízení prvním z účastníků.

Správní rozhodnutí podle § 12 zákona o SPO

Podnět k zahájení řízení z moci úřední (§42 SŘ):

- *„Správní orgán je povinen přijímat podněty, aby bylo zahájeno řízení z moci úřední. Pokud o to ten, kdo podal podnět, požádá, je správní orgán povinen sdělit mu ve lhůtě 30 dnů ode dne, kdy podnět obdržel, že řízení zahájil, nebo že neshledal důvody k zahájení řízení z moci úřední, popřípadě že podnět postoupil příslušnému správnímu orgánu.“*

Rozhodnutí o uložení výchovného opatření podle §13 zákona o SPO

- Věcná příslušnost– ORP
- Místní příslušnost–Podle místa trvalého pobytu dítěte
- Zahájení řízení–Výlučně z moci úřední
- Povinné osoby–Rodiče, děti, jiné osoby odpovědné za výchovu dítěte nebo osoby mimo okruh rodiny

Rozhodnutí o uložení výchovného opatření podle §13 zákona o SPO

Obecné podmínky pro uložení výchovného opatření:

1. Dítě musí být zařazeno v § 6 ZSPOD, v IPOD dítěte musí být stanoveny a dostatečně zdůvodněny cíle, ze kterých vyplývá potřeba využít tuto povinnost. Rodiče musí být prokazatelně seznámeni s IPOD.
2. Uložení výchovného opatření vyžaduje zájem na řádné výchově dítěte.
3. K nápravě nedostatků ve výchově dítěte nevedlo jejich předchozí projednání podle §10 odst. 1 písm. b) až d) nebo uložení povinnosti podle §12 odst. 1 zákona o SPO.
4. Odbornou poradenskou pomoc nelze správním řízením nařídit do zdravotnického zařízení či zdravotní služby. Stejně tak nelze správním řízením nařídit odbornou poradenskou pomoc do pobytového zařízení.

Rozhodnutí o uložení výchovného opatření podle §13 zákona o SPO

- 5. Výrok rozhodnutí nesmí být formulován tak, aby z něho vyplývala povinnost konkrétního zařízení poskytnout odbornou poradenskou pomoc, nejlépe tedy částečně specifikovat druh nařízené odborné poradenské pomoci (např. raná péče, PPP apod.). Rozhodnutím nelze ukládat povinnost nikomu jinému než účastníku řízení. Výjimkou z pravidla je situace, kdy má být nařízena vysoce odborná pomoc, kterou je v nezbytné kvalitě, dle poznatků OSPOD schopno zajistit pouze určité odborné zařízení, popř. pokud je tu jiný důležitý důvod, pro který OSPOD vyžaduje realizaci nařízené služby konkrétním poskytovatelem. V těchto případech je možné do výroku uvést i konkrétního poskytovatele. Správní orgán svoje rozhodnutí musí náležitě odůvodnit na straně důvodů pro nařízení odborné poradenské pomoci a současně i zdůvodnění transparentního výběru konkrétní organizace. V případě, že by se odůvodnění týkalo pouze důvodů pro nařízení odborné poradenské pomoci a nikoli uváděného konkrétního poskytovatele, bylo by takové rozhodnutí z uvedeného hlediska nepřezkoumatelné a byl by dán důvod pro jeho zrušení.

Rozhodnutí o uložení výchovného opatření podle §13 zákona o SPO

4 druhy výchovných opatření:

- a) *napomenutí dítěte, rodiče, jiné osoby odpovědné za výchovu dítěte, popřípadě toho, kdo narušuje řádnou péči o dítě,*
- b) *stanovení dohledu nad dítětem a jeho provádění za součinnosti školy, popřípadě dalších institucí a osob, které působí zejména v místě bydliště nebo pracoviště dítěte,*

Rozhodnutí o uložení výchovného opatření podle §13 zákona o SPO

c) uložení omezení dítěti, rodičům nebo jiným osobám odpovědným za výchovu dítěte, která brání působení škodlivých vlivů na výchovu dítěte, zejména zákaz určitých činností, návštěv určitých míst, akcí nebo zařízení nevhodných vzhledem k osobě dítěte a jeho vývoji, nebo

d) uložení povinnosti dítěti, rodičům nebo jiným osobám odpovědným za výchovu dítěte povinnost využít odbornou poradenskou pomoc, účastnit se prvního setkání se zapsaným mediátorem v rozsahu 3 hodin nebo terapie.

Procesní práva účastníka řízení

- navrhopvat důkazy a činit jiné návrhy po celou dobu řízení až do vydání rozhodnutí nebo ve lhůtě stanovené v usnesení správního orgánu (§36 odst. 1),
- vyjádřit v řízení své stanovisko (§36 odst. 2),
- na informace o řízení od správního orgánu (§36 odst. 2)
- vyjádřit se k podkladům rozhodnutí před vydáním rozhodnutí, s výjimkou žadatele, jehož žádosti se v plném rozsahu vyhovuje, a účastníka, který se práva vyjádřit se k podkladům rozhodnutí výslovně vzdal (§36 odst. 3),
- nahlížet do spisu (§38 odst. 1),
- činit si výpisy ze spisu (§38 odst. 4),

Procesní práva účastníka řízení

- žádat, aby správní orgán pořídil kopie spisu nebo jeho části (§38 odst. 4),
- být přiměřeně poučen o svých právech a povinnostech (§4 odst. 2),
- být s dostatečným předstihem vyrozuměn o úkonu, který bude správní orgán v řízení činit (§4 odst. 3),
- právo být přítomen při provádění dokazování nebo u jiného úkonu v řízení (§4 odst. 3, §51 odst. 2),
- právo být vyrozuměn s pětidenním předstihem o konání ústního jednání a účastnit se ústního jednání (§49 odst. 1),
- udělit 1 zmocněnci plnou pro zastupování účastníka v řízení nebo při určitém úkonu v řízení (§33 odst. 1),
- podat odvolání proti rozhodnutí nebo usnesení, nestanoví-li zákon jinak (§81 odst. 1).

Procesní povinnosti účastníka řízení

Účastník řízení má zejména povinnost:

- označit důkazy na podporu svých tvrzení (§52),
- dostavit na předvolání ke správnímu orgánu (§59),
- nerušit pořádek při jednání nebo jiném úkonu správního orgánu (§62 odst. 1),
- předložit listinu potřebnou k provedení důkazu (§53 odst. 1),
- předložit věc nebo strpět její ohledání na místě (§54 odst. 1),
- dostavit se ke znalci za účelem vypracování znaleckého posudku (§56).

Kazuistika

- rodina v evidenci OSPOD od r. 2014 (dítě narozeno 2012)
- 2016 soud bez návrhu zahájil řízení o výchovném opatření
- 03/2019 uspořádání PK, která se nekonala (matka požadovala nahrávání), následovalo doporučení rodičům k využití odborné pomoci
- 06/2019 zahájeno SŘ z moci úřední, 08/2019 vydáno rozhodnutí dle ust. § 12 odst. 1 písm. b) a c) zákona, *se ukládá povinnost využít odbornou poradenskou pomoc pro rodiče a děti, a to bez účasti právních zástupců rodičů účastí v programu „Dítě v centru zájmu“ organizace Spondea, v nejbližším otevřeném běhu programu v březnu 2020 s tím, že se zúčastní první informační schůzky dne 24.09.2019 v 13.00.“* následovalo odvolání – **nebyl vyloučen odkladný účinek odvolání, proto nebylo možné uvedené datum ve výroku realizovat**

Kazuistika

- v odvolacím řízení bylo rozhodnutí v části uložení odborné poradenské pomoci potvrzeno a v části týkající se termínu zrušeno a vráceno k novému projednání, „se ukládá povinnost zúčastnit se první informační schůzky programu „Dítě v centru zájmu“ organizace Spondea dne 06.01.2020.“
- 10/2019 po odvolacím řízení rozhodnuto v SŘ následovně: „...se ukládá povinnost využít odbornou poradenskou pomoc pro rodiče a děti, a to bez účasti právních zástupců rodičů účastí v programu „Dítě v centru zájmu“ organizace Spondea, v nejbližším otevřeném běhu programu v březnu 2020 s tím, že se zúčastní první informační schůzky dne 06.01.2020 v 14.30.“ Následovalo opět odvolání.
- 12/2019 opakované odvolací řízení, rozhodnutí změněno v části týkající s data realizace informační schůzky.

Děkujeme za pozornost

Odbor sociálních věcí
Oddělení sociální práce a SPO

KRÚ JMK

www.spo-jmk.cz

jurkovsky.ota@jmk.cz

jurysek.michal@jmk.cz

rousova.tatana@jmk.cz